

E sorok írója az Andromeda-ködről és környékéről készült felvételen megtalálta a két kísérő galaxist is ! A most halványuló Nova Vulpeculae gyengülő fényét pedig 9,2 magnitúdóig tudta követni /amikor is az idő végleg elromlott/.

A felvételekkel kapcsolatos tudnivalókról, kiértékelésről a következő számban lesz szó.

Sári Gyula
Szőny

. . .

Ujabb vihar a Jupiteren ?

A Jupiter déli sávja /SEB/ bizonyos időszakokban egyre intenzívebbé válik. Távcsővel jól látható és nyomon követhető ez a jelenség. Észleléskor ugyanis világosabbnak, részletesebbnek és felszíni képződményekben gazdagabbnak látszik e sáv.

A "vihar" jellemzője a világosabb és sötétebb foltok aktívává válása, melyek időszakosan jelennek meg és tűnnek el a bolygón. Néha több ilyen folt válik láthatóvá és terjedelmük igen jelentős lehet.

Az ilyen és hasonló viharokat már régóta figyelik és regisztrálják a tudósok. Már 13-szor jegyezték fel a SEB intenzitásának megnövekedését. 1976-ban tizennegedszer is megismétlődött a jelenség. Kb. szeptember óta rendszeresen nyomon lehet követni a változásokat.

Egy sötétebb folt áthaladását a CM-en végig lehetett kísérni, melyből megadható volt sebessége és hosszúsága. Ez a megfigyelés 1976. december hó 20-án történt, az észlelő Deicsics László volt. A következő adatokat kapta: a folt sebessége $7350 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$; hosszúsága kb. $4,5-5^\circ$.

Eddig nem sikerült megfelelő magyarázatot találni

arra vonatkozóan, mi okozhatja a SEB ilyen típusú változásait. Valószínűnek tartják azonban, hogy ezek a foltok ún. meleg foltok lehetnek, melyek a Jupiter belső hőtöbbletének kibocsátási helyei. Hőmérsékletük a bolygó légkörének mélyén -120 fok körül van. A legújabban végzett űrszondás mérések szerint a Jupiter a Naptól kapott energiánál több hőt bocsát ki magából. Erre teljesen kielégítő magyarázat még nem született, hasonlóan a Nagy Vörös Folthoz /GRS/, mely a bolygó egyik legérdekesebb képződménye.

A két rajz elkészülése közti idő két hónap.

Jól érzékelhető a SEB intenzitás-változása, a foltok megszaporodása. /Závodi és Mizser rajzai/

Deicsics László
Budapest, Uránia

- - -

BOLYGÓMEGFIGYELÉSEK

II. Szaturnusz

A Szaturnusz a Naprendszer leglátványosabb bolygója, ez évben a téli és tavaszi égbolton az éjszaka folyamán figyelhető meg. A bolygó 9,5 csillagászati egységre, azaz 1426 millió kilométer távolságra van a Naptól. Pályáját 29,5 év alatt futja be. Egy évi látszólagos mozgása 12° . Légkörének összetétele a Jupiteréhez hasonló, hidrogéne és héliumon kívül metán és ammónia $/\text{CH}_4 ; \text{NH}_3/$ alkotja.

Megfigyeléséhez leginkább 12-15 cm-es távcső ajánlatos, gyűrűje már kisebb nagyításnál is szépen látszik. Megbízható adatokat a fent említett, ill. ennél nagyobb méretű műszerek adnak, amilyenek már elég sok amatőrnek és szakkörnek rendelkezésére állnak. Ez úton szeretném felhívni a figyelmet ennek a sokat nézegetett, de keveset észlelt égitestnek a megfigyelésére !

A rajzokat 8 cm-es átmérőjű sablon alapján kivágott korongra készítjük. A korong megfelelő lapultságú legyen ! A gyűrűt nem kell teljesen körberajzolni.

A gyűrű fedése miatt néha az északi, máskor pedig a déli félgömb nem látható. /Jelenleg az északi féltekét takarja előlünk/. A megfigyelhető félgömbön két egyenlítői sáv, valamint északi és déli tropikus sávok és pólussapkák láthatók.

Az erős lapultság miatt három forgási rendszert különböztetünk meg:

I.: egyenlítői sávok;

II.: egyéb területek;

III.: északi, ill. déli pólus

A forgási periódus az egyenlítő közelében $10^{\text{h}}15 \text{ m}$;